

JAARVERSLAG 2002

Inleiding

Dit jaarverslag volgt de indeling van het activiteitenplan 2002 met de twee hoofdlijnen: onderzoek en organisatie.

Het activiteitenplan met de begroting is begin november 2001 ingediend bij VWS. Er is een subsidie van € 534.629 aangevraagd en deze is begin mei 2002 toegekend en later verhoogd tot € 552.444.

De onderzoeksactiviteiten komen allereerst aan de orde.

Onderzoek

In het integrale **Capaciteitsplan 2002** was de horizon verlegd naar 2012. Uit het Capaciteitsplan 2001 was namelijk gebleken dat het moeilijk zou zijn al in 2010 een even wicht te bereiken, met name bij de huisartsen.

In het plan van 2002 bleek dezelfde conclusie terug te komen, nu voor 2012. Dit gaf na overleg met VWS aanleiding op onderdelen het activiteitenplan bij te stellen. Waar mogelijk zou de aandacht niet alleen naar de opleidingen uitgaan, maar ook naar andere beleidsmaatregelen, als taakherschikking.

Over de hoogte van de instroom van studenten in de initiële opleiding werd dit keer met een betere onderbouwing dan in 2001 een uitspraak gedaan. Aangeraden is naar een instroom van 2.850 te gaan als ondergrens.

Voor het integrale **Capaciteitsplan 2003** is besloten niet per beroepsgroep opnieuw een raming uit te brengen, maar een tussenbalans op te stellen, waarbij gevolgd wordt hoe de realisatie in het veld gestalte begint te krijgen.

In een afzonderlijk Capaciteitsplan van november 2001 over de **zevenentwintig medische specialismen** is een instroom in totaal van ruim 1.100 aangeraden. Een aantal **factoren** vroeg mogelijk om **nuancering per specialisme**. Hiervoor zijn enkele verdiepingstudies verricht onder meer naar de betekenis van een dienstverband en vakinhoudelijke ontwikkelingen. Deze hebben nog niet geleid tot een eenduidige uitkomst voor alle specialismen.

In de loop van 2002 werd duidelijk, dat de instroom in de vervolgoopleidingen van de medische specialisten sterk omhoog ging en dat er mogelijk afwijkingen groeiden ten opzichte van de voorgestelde instroom. Besloten is de instroom over het hele jaar 2002 te analyseren en daarop de benodigde instroom voor 2003 opnieuw te gaan bepalen. Vervolgens is nog een extra overlegronde gevoerd met de wetenschappelijke verenigingen. Dit leidde tot buitengewoon intensieve activiteiten eind 2002 en begin 2003. Begin maart 2003 kon tenslotte per brief een voorstel geformuleerd worden voor zowel de instroom, dit keer 1.068, als de verdeling van de uitbreiding van de totale opleidingscapaciteit, die op 413 uitkwam.

De voorgenomen **monitoring van trends** voor diverse beleidsmaatregelen heeft geleid tot aanvullend onderzoek met name bij de huisartsen. Daarbij kwam een mogelijk vervroegde uitstroom uit het vak naar voren en zal over de achtergronden hiervan in het Capaciteitsplan 2003 nadere informatie verstrekt worden.

Met de opzet om niet alleen ramingen op te stellen, waarin trends onderzocht worden, maar ook te komen tot **breder scenario's** begint vorm te krijgen. Zo is voor bijvoorbeeld de verpleeghuisartsen een studie verricht naar de effecten van een mogelijke toenemende vraagsturing in de AWBZ.

Met de Stichting Toekomstscenario's Gezondheidszorg (STG) zijn banden aangegaan om de mogelijke effecten van taakherschikking op de capaciteit te verkennen. De voorbereiding van conferenties hierover met participanten in concrete experimenten zijn in gang gezet. De nadruk zal dan liggen op beroepsgroepen, waar grote tekorten dreigen. De uitkomsten zullen in het Capaciteitsplan 2004 naar voren komen.

Vernieuwend in het kader van beleidsscenario's is, dat ook derden het Capaciteitsorgaan beginnen te benaderen om de capaciteitseffecten van beleidsvoornemens door te rekenen. Zo is er onderzoek gedaan op verzoek van de landelijke commissie, die advies uitbracht over vernieuwing van het medisch opleidingscontinuüm, naar de effecten van verkorting van vervolgopleidingen. Daarbij is tevens de leeftijd, waarop artsen dit continuüm doorlopen, in kaart gebracht. Gezien de beleidsurgentie zijn de betreffende twee onderzoeksrapporten van Nivel hierover in de eerste helft van 2003 tussentijds ter beschikking gesteld van VWS.

In datzelfde kader heeft VWS zelf verzocht de effecten van de nieuwe dienstenstructuur van de huisartsen in kaart te brengen. Hiervoor is gedeeltelijk een samenwerking met de LHV aangegaan.

De studie van Scaudit naar de **voorkeur van net afgestudeerde basisartsen** is afgerond. Het rapport is ook al ter beschikking gesteld van VWS. De conclusies met betrekking tot de op grond hiervan haalbare instroom komen aan de orde in het Capaciteitsplan 2003.

Ook in het jaar 2002 is weinig gebruik gemaakt van **adviezen van derden**. Het belang hiervan groeide wel in de loop van het jaar. Mede omdat de vaste adviseur, professor dr. Geurts, niet ter beschikking was, zijn voornemens nog niet geconcretiseerd. De verschuiving in aandacht van vervolgopleidingen naar capaciteit in brede zin vraagt om herbezinning op het bestaande model. Alvorens deze strategische wijziging uit te werken is nader overleg hierover met VWS wenselijk.

Het onderhoud van de **database** is weer door Nivel en Prismant gedaan. Met het voortschrijden van de tijd en het inzicht in het belang van een betrouwbaar gevulde database is besloten tot actualisering van enkele belangrijke variabelen aan de aanbodkant. De voorbereiding van de enquêtes drukt zo op de post database, maar ligt op het grensvlak van onderzoek.

Het voornemen om deze toegankelijk te maken voor simulatie is in gang gezet met een onderzoek van Cap Gemini naar de informatiestromen.

Organisatie

De organisatiekosten lopen in totaal goed in de pas met de begroting. De **vergaderkosten** zijn opnieuw lager uitgevallen, deels omdat de frequentie lager lag, deels omdat minder kosten gedeclareerd zijn dan vorig jaar.

De **bureaustkosten** zijn opnieuw hoger uitgevallen onder meer omdat de 1.800 respondenten van het onderzoek van Scaudit een rapportage gekregen hebben over hun persoonlijke voorkeur in verhouding tot andere respondenten.

De **personele samenstelling** van het bureau is gelijk gebleven en de kosten overschrijden de begroting licht.

Overleg met VWS heeft regelmatig plaats gevonden vooral op ambtelijk niveau.

Bij de aanvang van het Capaciteitorgaan heeft VWS als subsidiegever het voornemen vastgelegd na twee jaar het orgaan te willen evalueren. Hier zijn op ambtelijk niveau voorbereidingen getroffen. Daarnaast heeft VWS het voornemen een contra-expertise te laten doen. Het Dagelijks Bestuur heeft hiertoe medewerking toegezegd.

Met de minister vond in het voorjaar een laatste gesprek plaats voor haar afscheid. Zij sprak haar waardering uit voor de methodische werkwijze en de transparante rapportages over de afgelopen jaren.

Namens het Dagelijks Bestuur,

H.J. Leliefeld, directeur Capaciteitsorgaan, juni 2003